

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseb.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Pettillat
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annoncer 1. Gang 10 Øre
etterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 223

Fredag den 4. Januar 1918

8te Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aftlysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Fyring med Tørv og Brænde.

—0—

Hvor man kommer hen i disse Tider, beklager Husmødrene sig over Brændelet, enlen fordi det er saa vanskeligt og dyrt at faa fat i, eller ogsaa fordi det de har, ikke vil brænde eller ikke vil varme. At Brændelet er vanskeligt og dyrt at anskaffe, er der ikke meget at gøre ved i Øjeblikket, men derimod vil den anden Ulempe i høj Grad kunne formindskes, naar man bærer sig fornuftigt ad. Det er jo særligt det uvante Brændsel, Tørv og Brænde det er galt med, og de efterfølgende Bemærkninger skal derfor tage Sigte paa Fyring med disse Materialer.

Den første Betingelse for at naa et godt Resultat er at sørge for at fyre med tørt Brændsel; og da det, man almindeligvis faar, er pjaskvaadt maa man tage den Ulempe, der følger med at tørre det — selvfølgelig i smaa Partier — i sin Slue. Det er særlig ved Optændingen, der kræves tørt Brændsel, for naar der først er Ild, generer det ikke meget, om man efterfylder med mindre tørt Brændsel; selv om man dog skal undgaa det rigtigt vaade, der har Tilbøjelighed til at kvæle Ilden og tilmed er meget uøkonomisk at anvende.

Naar man fyrer op i sin Kakkeldov, skal man, efter at have tændt op med nogle Stykker tørre Tørv eller Brænde, som Ilden har godt Tag i, komme saa meget Brændsel i Ovnens som muligt og lade dette brænde saa kraftigt som muligt ved at lade Askefaldsdøren staa aaben. Er den Temperatur, man ønsker, omtrent naaet, skal man igen fylde Ovnens helt op med Brændsel og lukke Askefaldsdøren og indstille sin Trækventil (den nederste Ventil) saaledes, at Varmen bibeholdes ved svagere Forbrænding. Er Ovnens nogenlunde stor, kan den nu henhænge flere Timer uden at blive tilset og uden den trættende sladige Paa-fyring.

Da Brænde og Tørv indeholder megen Aske, kan det hændes, at Bundristen tilstoppes delvis, hvorved Trækket formindskes og Forbrændingen kommer til at foregaa for langsomt til at holde den ønskede Temperatur. Man kan da ved forsigtigt

at fraryste Asken igen faa Trækket normalt og saaledes afhjælpe Ulempen.

Tørv har den gode Egenskab, at de kan ligge længe og ulme og holde paa Ilden. Det kan man benytte sig af til den næste Dag at undgaa den kedelige Optænding. Man skal saa blot om Aftenen til-dække Tørvegløderne med Aske eller Tørvesmuld og lukke Kakkeldovens Ventiler helt til. Den paafølgende Dag vil man da endnu finde Gløder og efter at have frarystet Asken, kan man bruge Gløderne til at antænde nogle tørre Tørv med og dernæst gaa frem, som ovenfor beskrevet. Det kan imidlertid hændes, at Gløderne er meget smaa, saa smaa, at de let vil rystes bort med Asken, saa man alligevel kommer til at tænde op. Imidlertid kan man benytte sig af et lille Trick, som altid vil lykkes. I Stedet for at fraryste Asken til at begynde med, aabner man den midterste Dør (Optændingsdøren), og for den øverste Del af Aabningen anbringes et Stykke tilklippet Pap eller Asbestpapir, saa Luften kan slippe ind under dette lige i Højde med Gløderne. Pappet eller Asbestpapiret vil alene blive fastholdt af Trækket fra Skorstenen, saa man behøver ikke at bekymre sig om særlige Midler til Fastholdelse af det. Lægger man nu over Gløderne et Par tørre ilubrækkede Tørv, vil disse hurtigt fænge. Saa ryster man Asken fra og kan gaa frem paa samme Maade som før.

Det samme Trick kan benyttes, hvis man fyrer med Tørvesmuld, der ganske vil tilstoppe Bundristen; et Stykke Pap for den øverste Del af Optændingsaabningen vil tillade Luften at passere gennem den nederste Del af Forristen op igennem og omkring Brændselslaget og saaledes give tilstrækkelig Ernæring til Forbrændingen.

Gener er der selvfølgelig ved Fyring med Tørv og Brænde, men hvis man gaar frem som vi har antydnet, vil dog Besværlighederne reduceres stærkt, ligesom Brændselet vil udnyttes godt.

„Dg. Nyh.“

Det halve Pund Smør.

Hvorledes klarer man sig bedst med den lille Ration?

—0—

I „Dansk Sundhedstidende“ skriver Professor Carl Lorenzen:

Fedtreduktionen fra Nytaar vil overalt blive meget stor og for ethvert Menneske følelig.

Først vil det gaa ud over Behageligheden ved at spise. Men det, der har mest Betydning, er, om den tilmaalte Ration vil være tilstrækkelig til at holde Hullet, og endnu vigtigere Kræfterne og hele „Modstandskraften“ oppe paa det sædvanlige og gode Maal; dette sidste vil først mærkes efterhaanden, vil vel

endog først kunne mærkes saa sent at Krigen og dens nærmeste Følger paa Ernæringsområdet allerede kan være forbi — det maa haabes, at vi her i Landet ikke kommer til at blive Forsøgsobjekt i samme Udstrækning, som Tilfældet er i andre Lande. Et vigtigt Punkt her er det, om de andre Fedtkilder til vor daglige Kost vil kunne flyde tilstrækkelig rigeligt; uheldigvis ser det ud til, at dette ikke vil blive Tilfældet. Dyrefoder er knapt, og Olietilførsler er meget aftagne.

Hvordan skal Hjemmene nu møde denne store Reduktion med mindst mulig Skade for hver Person? Hvem kan bedst finde sig i at faa sit tilvante Maal nedsat — hvem skal finde sig i at afgive noget af sit halve Pund til Fordel for andre i Familien — dette Spørgsmaal afhandles i ethvert Hjem.

Mødrene er de, som svarer hurtigst og mest afgørende: Jeg afgiver min Portion, først og fremmest til Fordel for Børnene; ved Børnene tænker hun først og fremmest paa de mindreaarige og paa dem i den stærke Voksealder. Fædrene er sikkert ogsaa parat til at vige for Børnene, baade de smaa og de store. Børnene selv er der ingen, der spørger, navnlig ikke de smaa, hvor det altsaa heller ikke bliver nødvendigt.

Det bliver nu sikkert ogsaa nødvendigt at tage mest Hensyn til Børnene. De smaa Børn — som for Resten ikke plejer at være særlig store Fedtspisere — reagerer hurtigt og stærkt overfor Kostindskrænkninger, kommer hurtigt til at sløje ud ved mangelfuld Kost.

Børnene i Overgangsalderen, som vokser stærkt, og som ofte netop i disse Aar kommer ind i tidligere vant Arbejde som Lærlinge o. s. v. forbruger normalt meget Fedt — „de render Fedtet af sig“, siges meget betegnende om dem. Der maa altsaa tages særligt Hensyn til dem.

De voksne derimod kan bedre taale en Indskrænkning; de kan endog have godt af at hindres betydeligt i deres Fedtforbrug, kan endog vente at blive lettere og mere bevægelige ved at tære paa deres opsamlende Lager rundt omkring paa Kroppen.

Der kan her henvises til tidligere Meddelelser om Mænd, som Aar igennem ganske har undladt at spise Smør og Margarine ud over den mindre Mængde, som findes i Sauce og ved anden varm Mads Tilberedning uden samtidig upaavisselig Forøgelse af anden Fedtspisen, Mænd med stærkt Arbejde, rigtig nok ikke Legemsarbejdere, som har faaet deres Vægt bragt ned til et lavere Punkt, men som har holdt deres Arbejdskraft og hele Spændighed.

Samtidig kommer man dog til at tænke paa Hestene for Tiden; Vognmændene klager over, at de ikke er saa arbejdsdygtige nu med det nedsatte Kærnefoder, som jo er deres Fedtfood. Dette kunde maaske

betyde, at de legemligt arbejdende Mænd ikke vil kunne taale en kraftigere Reduktion af det daglige Fedtforbrug end det tilmaalte halve Pund om Ugen.

Forhaabentlig vil det nu vise sig, at det halve Pund alligevel er nok for den Tid, som det skal gælde for; muligt vil endog hele Folket faa Nytte af den store Indskrænkning ved at blive lettere og slankere og mere bevægelig. I alle Tilfælde maa man igennem den Tid med. Men skal det vise sig, at det halve Pund er for lidt, og kan der ikke skaffes mere i al Almindelighed, da maa Forældrene slaa sig sammen og sætte sig paa yderligere Ration, til Gunst for Børnene, og maaske mest de større Børn, som er i Voksealderen og i de første rigtige Arbejdsaar.

Der kan nok gøres lidt i det daglige for at indskrænke Fedttrangen. Jo mere der arbejdes, jo mere legemlig Bevægelse og aandelig Produktion, der præsteres, desto kraftige Aandedræt og desto større Fedtforbrug er der. Arbejderen, Eksperimenten, Læreren osv. skal ikke gerne gøres mindre arbejdsdygtig; men det, at der gaas tidligere i Seng og dog ikke staa tidligere op, vil dog sige, at der sker mindre Bevægelse, mindre Krav til Føde. Her spares der altsaa noget. For unge Menneskers Vedkommende vil dette sige, at Sport og Dans ikke skal fremelskes saa kraftigt, som man ellers ser det, og at ogsaa de vil trænge til mindre Fedt ved at gaa tidligt i Seng.

Op saa maa naturligvis unødvendig Spisen, Spisen bare for Behag, indskrænkes. Men dette ordner sig gerne af sig selv: naar Maden bliver mindre loddende, saa spiser man helt uvilkaarligt mindre, og efter dansk Smag bliver Maden kedelig og mindre indbydende, naar den ikke er godt fedtbelagt.

Det er en underlig Tid, vi lever i, en Tid med aldeles uventet Eksperimenten: men maaske ogsaa en Tid til rige og nyttige Erfaringer.

Allinge Kirkenyt i December.

—0—

Begravede: 8. Arbejdsmand Anders Olsen Riis af Allinge, 70 Aar gl. 9. Strøjejomfru Jensigne Kristine Kuure af Allinge, 70 Aar gl. 15. Fisker Niels Emil Petersens Datter Emilie Marie Margrethe Petersen af Allinge, 8 Aar gl.

Ægteviiede: 1. Ungkarl, Snedker Johannes Sigfred Lind af Sandvig og Pige Gerda Ellida Landegren af Allinge. 14. Fisker Theodor Andreas Hammer af Sandvig og Pige Valborg Sørine Alexandra Christensen af Allinge (i St. Ols Kirke).

Døbte: 25. Stenh. Karl Andreas Nielsens Datter Randi Nielsen af Allinge. 30. Arbejdsmand Laurits Mathias Nyboes Søn Karl Ove Nybo af Allinge. Postexpedient Bent Vilhelm Wolfs Datter Anna Margrethe Wolf af Allinge.

Olsker Kirkenyt i December.

Døbte: 2. Gaardejer Andreas Amandus Jensens Datter Helga Elisabeth Jensen af Bækkegaard i Olsker. 9. Fisker Alfred Laurentius Petersens Datter Karen Margrethe Petersen af Tein i Olsker Sogn. 26. Husmand Julius Møllers Datter Astrid Juline Møller af Olsker.

Begravede: 11. Gaardejer Andreas Christian Koefod af Sjellegaard i Olsker, 69 Aar gl. 31. Husmand Vevst Peter Kofoed af Humledal i Olsker, 77 Aar gl.

Ægteviiede: 14. Ungkarl, Snedker Hans Andreas Gregersen af Rø og Pige Gerda Michelle Maribo af Tein.

Gudstjenester og Møder.

Søndag 6. Januar.

Bethel i Olsker Kl. 9 1/2.
Allinge Kirke Kl. 2. Skrm. 1 1/2.
Rø Kirke Kl. 2.
Bedeuge fra 7.—12. Januar Kl. 7 1/2

Evang. luth. Missionsforening

Søndag 6. Januar.

Allinge Kl. 3 Forsamling.
Rutsker — 9 1/2 R. Nielsen.
Rø — 3 O. Jensen.

Olsker.

Kommuneskatten

for 2det Halvaar 1917—18 modtages ved Mejerierne Humledals og Kjøbberggaards Udbetalinger i Januar Maaned.

Sogneraadet.

Ung Ko,

lige ved at kælve, er til Salgs paa Vester Rosendalegaard.
Telefon Ruts 28.

En 15-aars Dreng

som vil hjælpe til med at malke, søger Plads til 15. Januar eller 1. Februar.
Bogtrykkeriet anviser.

Fodtøj forsaales

og Reparationer af Køkkenkar udføres billigt.

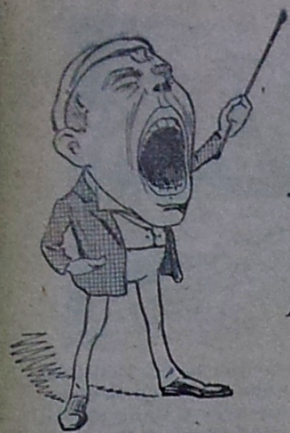
Laurits Mikkelsen
ved Mure, Klemensker.

Petroleumskortene.

Medens vi allerede er blevet forsynede med Brød, Sukker, Flæsk, Smør og Kaffe for Begyndelsen af det nye Aar, lader Petroleumsmærkerne stadig vente paa sig. Efter københavnske Blæde bliver de uddelt i Dagene 4.—15. Januar, saa det varer forhaabentlig ikke længe, førend vi atter kan faa Blus paa Lampen.

Nytaarsløjerne

i Allinge iaar havde nogenlunde samme Præg som de foregaaende Aars og forløb ret harmøst. Torvet var om Morgen en broget Virvar af al Slags Flyttegods, saasom Baade, Vogne, Laager og Avlsredskaber. Der blev sparet paa Krudtet.

Prima prima Kolonialvarer

anbefales fra
**Allinge Kolonial-
& Produktforretning**

Uld og strikkede uldne Klude

købes til højeste Pris.
Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Køkkenrekvisitter

faas hos
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10-12 og 2-4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Alle Sorter
Værktøj

og
Redskaber

faas i stort Udvalg til billigste Priser hos
Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Kohaar og Hestehaar

købes til højeste Dagspris i

Nordlandets Handelshus.

Carl Lunds bekendte blaå Emaljegods
til billigste Priser hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

Uldne strikkede Klude

og renvasket Uld købes altid til højeste noterede Pris.

J. P. Sommer,
Magasin du Nords Udsalg, Allinge

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter.

Mine Kunder, jeg føler Trang
til at lakke endnu engang
for alle de mange Klædesko
der købes hos mig, saa vacme og go'.
Derfor jeg haaber til næste Aar
Mathias Lund Deres Søgning laar.
Træsko og Kapsko. haves paa Lager,
ingen mere af Kulde klager,
naar de har prøvet mine Sko,
og Lageret er stort endnu kan De tro
i M. Lunds Træskoforretning,
Lindeplads, Allinge.

Al Ting sælges naturligvis
pr. Kontant og til rimelig Pris.

By- og Herredsfuldmechtig Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge
hver Mandag efter Kl. 10 Form. og
i Klemensker Kro hver Fredag
fra 2-5 Eftm.

KAFFE

(Th. Grønbergs)

faas hos

Allinge Kolonial- og
Produktforretning

Skærveslagere

kan faa Arbejde hele Vinteren ved
at henvende sig til

Niels Rasmusen
Krakly Rutsker.

Højeste Betaling.

Peter, Trine og lille Mads,
skynd jer hen paa Lindeplads.
Mathias Lund I kender jo;
han har gode Klædesko.
Gummisaaler er der deri,
som er meget stærke at slæ.
De allerstørste passer for Fatter,
og de mindste smaa for hans Datter.

Ukrudtsfrø

købes og afregnes til høj-
este Dagspris.

Allinge Kolonial-
og Produktforretning.

Overretssagf. Bojesen-Kofoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret i
Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag
do. i Klemens (Kroen) Tirsdag Eft.

Som Erstatning for Havregryn

anbefaler vi valsedde Byggryn som
koger hurtigt ud. Mellem Byg-
gryn, Fine Byggryn, Hvede-
gryn, Kartoffelmel, Extra god
Rismel, Maismel, Ægte Japan-
Riis, Ægyptiske Riis, Maizena,
Gule Kogearter, Grønne Kog-
earter, Flækærter, — alle disse
Varer er af ekstra Kvalitet og sælger
vi gerne i passende Kvant.

Nordlandets Handelshus.

1 a 2 Køer

der kælver i Marts er til Salgs hos
K. P. Haagensen, Tein.

Til Salgs.

En ny blaå **Ulster** samt 2 Par
brugte **Fedtlederstøvler** Nr. 45
er billig til Salg.

Bladets Kontor anviser.

Overslag

over

Allinge-Sandvig Kommunes Indtægter og Udgifter
for Aaret 1918-19.

Indtægt.

Overskud fra forrige Aar	Kr. 40,000
Renter af Kommunens Kapitaler m. m.	— 3,648
Indtægter af Ejendomme, tilhørende Kommunen	— 15,552
Afgifter af faste Ejendomme m. v.	— 860
Afgifter og Kendelser ifølge Næringsloven af 29/12 1857 m. fl.	— 2,230
Forbrug af Aktiver	— 0
Optagne Laan	— 0
Tilskud fra Staten i H. t. Lov Nr. 85 af 15/3 1903	— 6,500
Andre Indtægter	— 1,055
Paalignede Skatter:	
a. Hus- og Grundskatter	Kr. 6,345
b. Skat af Aktieselskaber	— 1,700
c. Erhvervsskat	— 600
	8,645
d. Formue- og Lejlighedsskat	— 103,360
e. Bidrag fra det under Købstaden m. H. t. Fattig- eller Skole- væsen hørende Landdistrikt	— 6,000
	109,360
Opkrævning af Statsskat	— 80
Ialt	187,930

Udgift.

Byens Bestyrelse i Almindelighed	Kr. 4,500
Fattigvæsenet (med Fragrag af Refusioner)	— 8,650
Tilskud til Hjelpekassen	— 5,400
Aldersomsunderstøttelser (med Fradrag af Refusioner)	— 16,400
Understøttelser til Børn af Enker	— 1,200
Skolevæsenet (med Fradrag af Skolefondens Tilskud)	— 19,600
Rets- og Politivæsenet	— 7
Medicinalvæsenet (herunder Tilskud til Sanatoriet)	— 2,800
Gader og Veje	— 3,250
Byens Belysning	— 5,000
Begravelsesvæsenet	— 0
Den offentlige Renlighed	— 0
Brandvæsenet	— 100
Indkvarteringsvæsenet	— 0
De offentlige Lystanlæg	— 450
Renter af Gæld	— 23,900
Afdrag af Gæld	— 8,600
Udgifter, der afholdes ved Laan	— 0
Anden Forøgelse af Aktiver	— 0
Bidrag til forskellige Institutioner	— 21,300
Andre og ulorudsele Udgifter (herunder Dyrtidsforanstaltninger)	— 17,500
Overskud ved Aarets Udgang	— 40,000
Ialt	183,157
Menighedsudgifter	— 4,773
Ialt	187,930

Mit store aarlige Godtkøbs-Udsalg

begynder

Mandag den 7. Januar

og omfatter

Dame- og Børnekonfection.

En Mængde Rester af Hvidevarer og Kjøletøjer.

En Del ukurante Varer til yderst billig Pris.

Magasin du Nords Udsalg i Allinge

J. P. SOMMER.

Karbid-Lamper

til at anbringe i Hængelamper, meget solide og driftssikre og
af eget Fabrikat. — Stort Lager.

TRYG-Bordlampen haves ogsaa paa Lager.

Telefon 34.

M. C. Funch, Allinge.